

Ko Atimara Piti tenei, te kaiwhakahaere onga manua o Ingarangi ite moana. Ite 21 onga ra o Noema 1918 ka tukua e 224 nga manua o Tiamana ki roto ite rirangi o Ingarangi. Ko tana kupu kua Atimara Rutaa kai kaviri o nga manua koia tenei:—“Kote haki o Tiamana me tukua ki roto o tenei ra, a kua ano hoki e hiwia haere akohia ki roto o tenei tika ai kia pera tia. 150 nga tima ruo.”

Ko Atimara Murea o Tiamana. Ko tana ekenge mai tenei ki runga ite “Kuini Rihipeti” manua o Atimara Piti, kite tino whaka tuturu ite tukunga mai onga manua o Tiamana kia Ingarangi.

KORERO MEMA.

Kua tae mai te rongu kua whaka ingoa a Kipa Te Whataui ia ia hei mema mote paremata. Koi nei tetahi onga tamariki rangatira o Ngatiraukawa. Kanui te whakamihiki ki tenei kaumatua, he mamae nona kite morehu iwi koia ia i whakapaoho ai i tona reo.

HE KUPU RUA RUA MOTE MOREHU IWI METE PITO PITO ONE ONE.

Kua mutu te pakanga kua tau te rangimarie. Kua whakarongo nga iwi ote ao ite ahua ote mamae i pa ki aia. Kote hunga i riro ia ratou te kororia tanga, kua tahuri kite whakawhaiti kite tui tui mete hanga i ona tikanga, kite whakapai i tona whare, mete whakahaere inga tikanga hei painga mote hunga i hoki mai ite marae ote parekura mete mura ote ahi. Keite hanga tena iwi tena iwi inga tikanga hei kaupapa turanga waewae mona i roto inga tau maha e tu mai nei i mua ote aro aro. I roto i enei tu whakahaere mahi katoa kote maori tetahi iwi kaite taka ki raro i aua whakaritenga. No reira ete iwi, ki taku whakaaro he mea tika kia whai waahi ano tatou, ki roto ite ata

atau tau nga onga ture e hanga mai nei mo tatou i tenei ra. He wa hou tenei, he mutunga parekura, no reira ne tui tui he rauhi ite morehu tangata mete pito oneone te maha o te ao. Ehoa ma e hara ite mea nate mau o Ingarangi ko tana ahua whaka takoto ture onamata, i kiiia ko te iwi mana nui ote ao, kaore, na tana mohio ko nga ture e tau ana mote tahi mahi, tikanga ranei i puta tata mai. Kua homai ete Kaihanga tenei wa hei ra mahinga mo tena iwi mote na iwi i ona ritenga, waihoki kote wa tika tenei hei rapunga mo tatou i etahi huarahi, hei whakamama ake inga mate e kite tonu iho nei tatou kaite nui haere mai ano hoki ki runga kinga mate tuatahi kua kaupapa iho nei ki runga kio tatou toenga whenua. E rua nga mate kai runga io tatou whenua i tenei ra. Konga mate onga tau maha kua hori nei, menga mate kai mua tonu io tatou aro aro e tu mai ana i neianei. Ki toku mahara ko nga mate kai mua tonu o tatou hei ata tiro tiro ma tatou ite tuatahi. Me pewhea e ora ai aua mate, kotahi te kupu whakahoki mo tenei patai, me tonu kite Paremata kia paahi tia he ture kia “whakamutungia te hoko ate tangata maori i ona whenua.” Kaite whaka aro tia e tahi onga tamariki ote Ropu ote Hokowhitu-a-tu, kia karanga tia tetahi hui i mua o te ra pootitanga onga mema mote Paremata, hei ata whiri whiringa i tenei take nui.

HEOIANO,
Nate Etita.